

సుందరం

89

Balasaraswathi Book Depot, Kurnool & Madras.

శ్రీ వేమన గ్రంథాలయము

ప్రచురితం 1988

విజ్ఞప్తం 1938

తే ల ప్రో లు, (కృష్ణాజిల్లా)

గ్రంథ నామము సుందరం

గ్రంథము నంబరు 2684 2458

తెలుగు క విభజన నంబరు 89

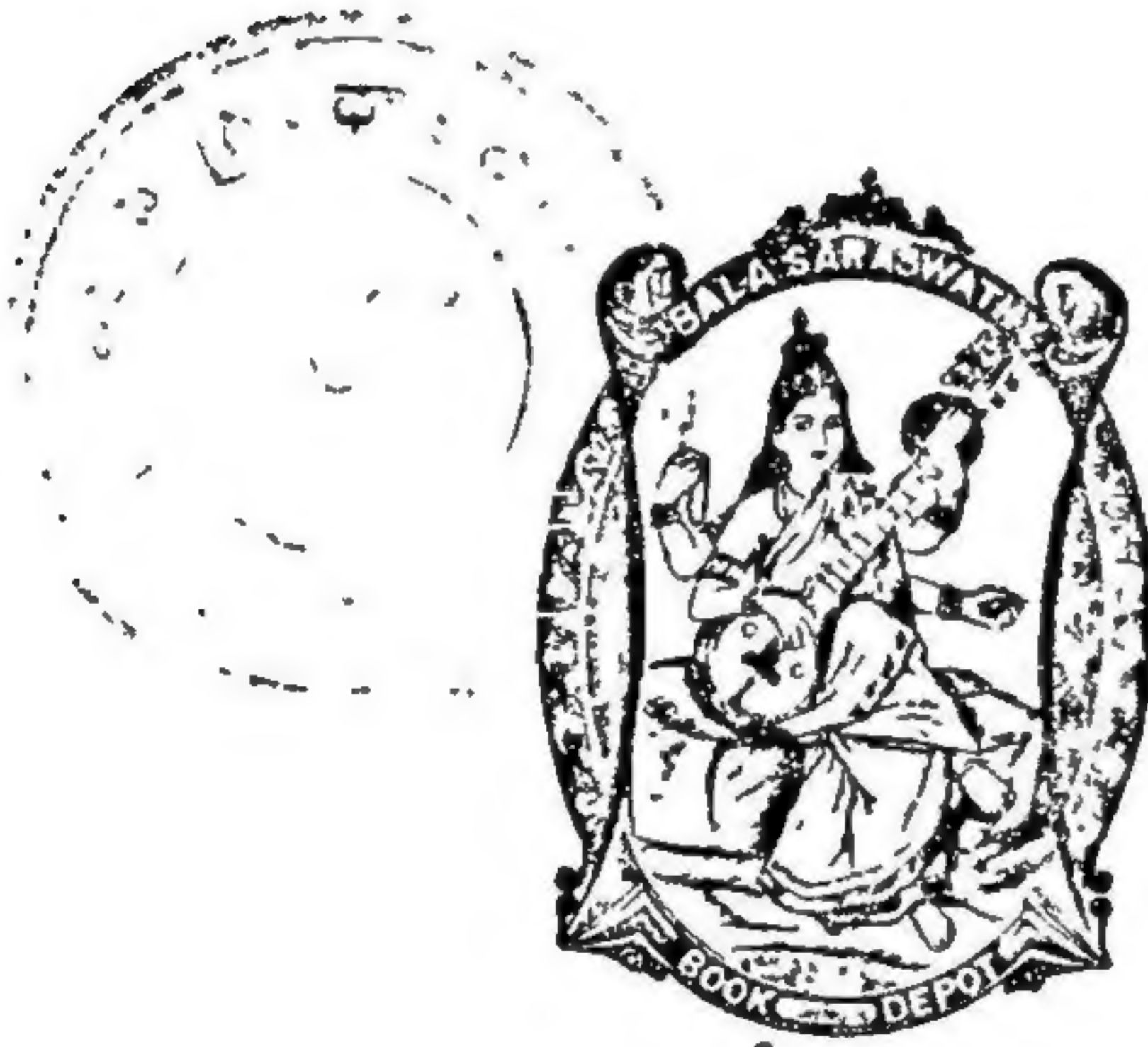
గ్రంథ చాత గ్రంథాలయము

గ్రామము

సుందరం

(విజ్ఞాన విషయ కథ)

కోట సోదర కవులు

ప్రకాశకులు :

బాలసరస్వతీ బుక్ డిపో

ఎడ్యుకేషనల్ పబ్లిషర్స్,

కర్నూలు.

[బ్రాంచి ఆఫీసు : 6, సుంకురామశెట్టి వీధి, మద్రాసు-1.

కాపీరైటు]

1960

[వెల : 62 న.పై.

తొలి పలుకు

విద్యాభిమానులారా :

ప్రభుత్వము నూతనముగా బాలసాహిత్య ప్రణాళిక ననుసరించి తెలిపిన పాఠ్యప్రణాళిక నాధారముగాగొని, బాలబాలికల మనఃప్రవృత్తిని గమనించి, వారి గ్రహణ శక్తికి అందుబాటులో నుండునట్లుగా ఈ ఉప వాచకములను వ్రాసితిమి. ఇవి “సత్యం, శివం, సుందరం” అను రసోక్తులను విశదీకరించుకథా ఘటములు. ఇందు బొందుపరచిన పాత్రల గుణశీలాదులు బాలబాలికల కలవడి, వారు దేశకీర్తిని విస్తరిల్లఁ జేయుదురను ఆశయముతో ఈ పుస్తకములు వ్రాసితిమి.

మా ప్రయత్నమెంతవఱకు ఫలవంతమైనదో చదువరులే యూహించెదరుగాక !

శార్వరి
వైశాఖము
కనిగిరి

ఇట్లు
భాషా సేవకులు
కోటసోదర కవులు

(శ్రీ)

సుందరం

. ౧

సుందరము అనగా అందము. బ్రహ్మసృష్టియగు ప్రపంచమంతయు సుందరము. మానవుడు అందమును తెలిసి కోరుచున్నాడు. తీగెలు, పూవులు, చెట్లు, స్వభావముగా సుందరముగా నున్నవి.

ప్రకృతి సుందరము కొనియాడుటకు అలవిగానిది. పక్షులు తమకున్న రంగులతో చూచుటకెంతయో రమణీయముగా నుండును. సముద్రములో నేర్పడుచున్న గవ్వలు చాల అందముగా నుండును.

వీధిలో పిల్లలు తిరుగాడుచు, నవ్వులు, కేకలు వేయుచున్నప్పుడు చూచుటకెంతయో మనోహరముగా నుండును. ఆలమంద పౌలములనుండి ఇంటికి వచ్చునపుడు, ఇంటినుండి పౌలములకుఁ బోవునపుడు చూచుటకెంతయో సుందరముగా నుండును.

పక్షులు బారులుతీరి ఆకాశమునఁ బోవుచున్నప్పుడు చూచుట కెంతయో సుందరముగా నుండును. పక్షులు చెట్ల

~~~~~

కొమ్మలమీఁద గుంపులుగాఁ జేరియున్నప్పుడు చూచుటకుఁ జాల అందముగా నుండును.

తుమ్మెదలు, సీతాకోక చిలుకలు మొదలైన కీటకములు విలాసముగాఁ బొదరిండ్లలోఁ దిరుగుచున్నప్పుడు చూచుటకు సుందరముగా నుండును.

ఇట్టివి అన్నియుఁ బ్రకృతి సుందరములు. ఈ సౌందర్యము భగవల్లీలలను భగవచ్ఛిత్రములను దెలుపుచున్నదిగదా !

భగవానుఁడు పూవుల మొగ్గ దొడిగించి, క్రమ క్రమముగాఁ దీఁగెలను బొడిగించియు, పూవులకు వివిధ రంగులను వేసియు, సువాసనలు గలిగించియు, ప్రపంచమును ఆనందదాయకముగా సృజించుచున్నాఁడు.

ఆయన సృష్టియంతయు సుందరము. ఆయన తన సృష్టివలన జీవులకు ఆనందము గలిగించి, తన నిర్మాణచాతుర్యమును లోకమునకు వెల్లడిచేయుచున్నాఁడు.

మానవుఁడు ప్రపంచమున నెద్దానిని జూచుచున్నను ముక్కుపై వ్రేలువేసికొని “ఆహా ! ఎంతటి సుందరము. ఎంతటి అందము. ఎంత ఆనందము” అని చెప్పక మానఁడు.

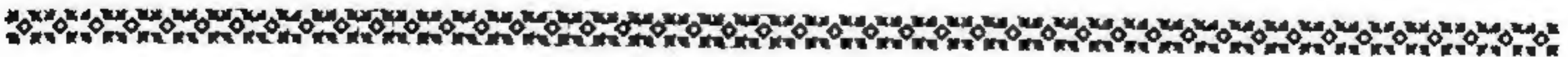

తెంకాయలోనికి నీరు భగవంతునకుఁ దప్ప నితరులకుఁ దెలియకుండ వచ్చిచేరును. కాలపరివర్తనము ననుసరించి ఆతెంకాయలోని నీరము అదృశ్యమగుచుండును. ఈ విచిత్రము భగవన్మహిమగాక వేఱుగాదు. ఆవిషయమును స్మరించునప్పుడు “ఆహా ! ఎంత అందముగా నున్నది. ఎంత సుందరముగా నున్నది.” అని ప్రతివ్యక్తియు ననక మానఁడు.

ఒక శిలావిగ్రహము కలదనుకొనుము. దానిని చూచుటతోడనే “ఆహా ! ఎంత అందముగా నున్నది.” అని దాని సౌందర్యమును గూర్చి పలుకుచుండుము.

ఒక సెలయేఱు కొండ అడుగు భాగమునుండి ప్రవహించు చుండును. అందు జలచరములగు చేపలు, కప్పలు, జిగలు, వింత వింత అందములతో చరియించుచుండును. వాని విలాసమును జూచుటతోడనే “ఆహా ! ఎంత అందముగా నున్నది” అని వాని సౌందర్యశోభనుగూర్చి వేనోళ్ళఁ బ్రశంసించుచుండుట సహజము.

పచ్చిక బీళ్లు, కన్నుల పండువుగాఁ బెరిగియున్నవి. అందు జింకలు, లేళ్లు అందముగా సహజ చాపలమునఁ

జరియించుచుండును. వాని సహజవిలాసమును జూచుట తోడనే ప్రతివ్యక్తియు “ఎంత సుందరముగా గంతులు వేయుచున్నవి” అని యనక మానఁడు.

చీమలు, కష్టజీవులనుట లోకప్రసిద్ధము. అవి రాత్రియనక, పగలనక సర్వకాలము నేలమీఁద బారులుగాఁ దిరుగుచుండును. ఎవరికైనను విశ్రాంతిగలదుగాని, చీమలకు ఎంతమాత్రమును విశ్రాంతి యను మాటయే లేదు.

ఇట్టివి అనేకములు గలవు. ప్రపంచమున అంతయు సౌందర్యముగా నుండవలయుననియే రాజుల ఆశయము. కడకు ఓదవాఁడును లోకము హాయిగా సౌందర్యకళతో విరాజిల్లఁ జూచి, ఆనందింప వలయుననియే వారు ఆశింతురు.

ప్రభువు ప్రజాశ్రేయస్సు కోరి, తనరాజ్యము సుఖిక్షముగా, తనప్రజలకెట్టి ఆపదలేకుండ, సుందరముగా నుండవలయుననియే కోరును.

ఇందులకుఁ దార్కాణముగా నొక కథ కలదు. చక్కఁగా వినుఁడు :—

౨

పూర్వము జీమూతకేతువు అను గంధర్వరాజు హిమవంతమును రాజధానిగాఁ బాలించుచుండెను. ఆయన ప్రజానురంజకుఁడు. నీతిదప్పక ప్రజలను బాలించువారిలో మేటియని లోకకీర్తి గాంచినాఁడు.

అతఁడు మిగులఁ బరాక్రమశాలి. విద్యాభిలాషి. పండితులయెడలను, కవులయెడలను ఆతనికి మిగుల గౌరవము. ఆ గౌరవము వంశాచారముగా నుండినది.

జీమూతకేతువునకు దేవతారాధనయందు మిగులఁ బ్రీతి. భక్తివిశ్వాసములు గలవు. ఆతని రాజ్యమునందు ఆతనివలెనే ప్రజలుసైతము భక్తి తత్పరులై యుండిరి.

సకలభోగములతో జీమూతకేతువు తులతూఁగు చున్నప్పటికి, ఆతనికొక లోపముగలదు. చాలకాలము వఱకు నాతనికి సంతానము గలుగలేదు. ఆ విచారము ఆ గంధర్వ దంపతులను ఎక్కువగా బాధింపఁ జొచ్చినది.

దేవతలను ఋజించినారు. వ్రతములు చేసినారు. ఉపవాసములు సలిపినారు. కాని, వారి హృదయవాంఛ

నెరవేరినది కాదు. దేనికైనను కాలమాసన్నము కావలయును గదా !

జీమూతకేతువు ఉద్యానవనమునందు తాతలనాటి నుండియు కల్పవృక్షము కలదు. దానిని వారి వంశీయులు దేవతగా నారాధించుచుండెడు వారు.

ఒకనాటి యుదయమున రాజు, భార్యతో ఉద్యానవనమున కరుదెంచినాడు. కల్పవృక్షమును బూజించినాడు.

“దేవతావృక్షమా ! నిన్ను దేవతవలెఁ బూజించుచున్నారము. నీవు మాకోరికలను దీర్చుచున్నావు. ఇంతవఱకు నాకు సంతానములేదు. దయయుంచి మాకొక కుమారుని బ్రసాదింపుము” అని వేడికొన్నారు.

కల్పవృక్షము రాజదంపతులపైఁ గనికరించినది.

వెంటనే “రాజా ! నీవంశమును వృద్ధిఁజేయఁగల సాహస్రోదారుఁడు, విద్యావంతుఁడు నగు నొక కుమారుఁడుదయింపఁ గలఁడు.” అని సమాధానము చెప్పెను.

అంతఁ గొంతకాలమునకు రాణి గర్భము దాల్చినది. క్రమముగా వారికొక కుమారుఁడు జనించినాడు.

రాజు, జ్యోతిష్కులను రావించి, వారి యనుమతి ననుసరించి, కుమారునకు “జీమూతవాహనుడు” అని నామకరణము చేసినాడు. బీదల నన్నపానాదులచేత తృప్తిపరచినాడు. పెద్దలను గౌరవించినాడు.

రాజాంతఃపురమున కొక జ్యోతివలె కుమారుడు దినదినాభివృద్ధి నందుచుండెను. తల్లిదండ్రుల కల్లారు ముద్దుగా వృద్ధిజెందినాడు. రాజకులోచిత విద్యలను బూర్తిగా నేర్చినాడు.

జీమూతవాహనునకు యుక్తవయసు వచ్చినది. జనకుడు శుభముహూర్తమున నాతనిని యువరాజుగాఁ జేసినాడు. యువరాజు తండ్రితోఁ గొలువు కూటమున కేతెంచి, రాజకార్యములను బరిశీలించుచుండెడు వాడు.

ఒకనాడు ఏకాంతమున దండ్రుని సమీపించి “నాయనా ! ఈ లోకసౌఖ్యములన్నియు క్షణభంగురము లని గ్రహించినాను. మనము నిత్యము బూజించుచుండిన యీ కల్పవృక్షమును ప్రజల యుపయోగార్థము వినియోగ పరచి, మన జన్మములు ధన్యములు జేయుదము. దేశ మందు ప్రజలు దారిద్ర్యమును అనుభవింప కుండునట్లు

చేయవలయునని నా సంకల్పము. ఈ నా చిన్నకోరికను మీరు మన్నింపవలయును” అని వేడుకొన్నాడు.

జనకుడు కుమారునిముద్దు చెల్లించినాడు. జీమూత వాహనుడు సంతోషించినాడు.

వెంటనే జీమూతవాహనుడు ఉద్యానవనములోనికిఁ బోయినాడు. కల్పవృక్షము ఎదుట నిలువఁబడి “ఓ వృక్ష రాజమా ! ఇంతవఱకు మా కోరికలను దీర్చుచున్నావు. ఈ చిన్నికోరికనుగూడఁ దీర్చెదవని నాతలంపు.

“మారాజ్యమునందు దారిద్ర్యము తాండవించుచు న్నది. ఆబాధకు గుఱికాక ప్రజలు సౌఖ్యోపేతులై జీవించు నట్లు వారికి ద్రవ్యలోపము లేకుండఁ జేయుము” అని ప్రార్థించినాడు.

కల్పవృక్ష మాతని ప్రార్థనను గమనించినది. తోడనే రాజ్యమునందుఁ గనక వర్షము గురియించినది. రాజ్యమునందు ఎచ్చటఁ జూచినను ద్రవ్యమే. ప్రజలు సంతోషించినారు. నాలుగు మూలల హర్షధ్వానములు సెల రేఁగినవి. కడుపుతోఁజల్ల కదలకుండఁగఁ బ్రజలు హాయిగా సర్వసుఖముల ననుభవించుచుండిరి. ప్రజలకు జీమూత వాహనుని యెడ భక్తివిశ్వాసము లతిశయించినవి.

జీమూత కేతువు మిగుల వృద్ధుడైనాడు. రాజ్య భారమునంతయుఁ గుమారునిపై మోపి, వృద్ధదంపతు లిద్దరు విశ్రాంతి దీసికొనుటకై, హిమవంతమును వదిలి, మలయపర్వతమును జేరికొన్నారు.

కొంత కాలమైనతరువాత, జీమూతవాహనుడు గూడ, మాతా పితలసేవించుటకై మలయ పర్వతమున కేగినాడు.

ఆ కాలమున, హిమవంతమున నొకప్రాంతమును మతంగుడను విద్యాధరరాజు పాలించుచుండెను. అతడు కపటి. దురాలోచనాపరుడు. సమయమును గనిపట్టి, జీమూత వాహనుని రాజ్యమును గబళింపవలయునని యూహించి యుండెను.

జీమూత వాహనుని మెత్తదనమును గ్రహించి, రాజ్యమును హరింప యత్నించి యుండెను. ఒకవేళ మతంగుడు, జీమూత వాహనుని రాజ్యము నాక్రమించినను రాజ్యాభిలాష అణుమాత్రమును లేనివాడగుటచే, ఏమాత్రమును వికారము నొందకుండినాడు.

జీమూత కేతువు విశ్రాంతి దీసికొనుచున్న ప్రాంతము నందు కండమూల ఫలాదులకుఁ గఱవై నది. అప్పుడు

తండ్రి, కుమారుని జేరఁబిలిచి “నాయనా ! ఈ సమీపమున నెందైనను ఆశ్రమమును గల్పించుకొనుటకు యోగ్యమైన స్థలము గలదా? చూచిరమ్ము” అని పలికెను.

వెంటనే జీమూతవాహనుఁడు, తన మిత్రుఁడగు ఆత్రేయుని వెంటఁబెట్టుకొని, మలయ పర్వత సానుప్రదేశములు చూడఁబయనమైనాఁడు.

మంచిగంధపుఁ జెట్లచే నిండియున్న ఆపర్వత సాను ప్రదేశములు సహజశీతలము లగుటచే మనోహరముగా నుండినవి. ఆవృక్షములనుండి వచ్చుగాలి, సెలయేటి నీటితుంపురులఁ గొనివచ్చుచుండుటచేత, మిగుల మనోహరముగా వారికిఁగనుపించు చుండెను. వారికి మార్గాయాసము దొలఁగినది.

అట్లు వారు సంచరించుచుండఁగా జీమూత వాహను, నకుఁ గుడికన్ను అదరఁ జొచ్చినది. అందులకేదియో శుభసూచన గలుగఁబోవుచున్నదని జీమూత వాహనుఁడూహించెను.

కొంతదూరము పోగా వారికొక మున్యాశ్రమము గనఁబడినది. అది చాల రమ్యముగా నుండెను. ఆప్రాంత

మున వివిధ తరువులు గలవు. తీగెలు, అల్లిబిల్లిగా నల్లు
కొని రఘణీయముగా నుండెను.

ఆ మున్యాశ్రమమునందు ఋషికుమారులు వేద
ములు వల్లెవేయుచుండిరి. కొందఱు తర్కశాస్త్రమును
బూర్వపక్ష సిద్ధాంతములు చేయుచుండిరి. తాపసబాలికలు
ఆశ్రమమునందలి పాదులలోని మొక్కలకు నీరు వోయు
చుండిరి. ఆప్రాంతమునందలి చెట్లపై జేరియున్న శకుంత
ములు రాజకుమారునికి స్వాగతవచనములు పలుకుచున్నట్లు
చెవుల పండువుగాఁ గూయుచుండినవి.

3

ఒకరాజకన్యక, చెలికత్తెతో ఆ తపోవన ప్రాంత
మున కరుదెంచినది. ఆ సమీపమున నొక పార్వతీదేవ్యాల
యము గలదు. ఆయువతి, పూలపళ్లెరముతో గుడిలోఁ
బ్రవేశించి, నమస్కరించి “అమ్మా ! గౌరీ ! నీమహిమ
వలన నా కోరిక యీదేరునట్లు చేయుము తల్లీ !” అని
పలికి, సాగిలఁబడి నమస్కరించినది.

“రాజపుత్రీ ! మలయవతీ ! లెమ్ము ! ఈప్రాంత
మున నీవీణాగానమున దేవిని బ్రసన్నురాలినిగాఁ జేసి

కొందువుగాక ! ” అని పలికి చెలికత్తె, రాకుమారిని కేలు వట్టి పైకి లేవదీసినది.

రాకుమార్తె గుడికి దాపునఁగల చంద్రకాంత శిలా వేదికపై నాసీనురాలై యుండినది. తననేర్పుకొలఁది వీణ వాయించుచుండెను.

“మిత్రమా ! వింటివా ! ఆమృదుస్వరము. ఆ వాయించువా రెవ్వరై యుందురో ! ” అని ఆత్రేయుఁ డాడినాఁడు.

“మిత్రమా ! ఎవ్వరై న నేమి ! విద్యావంతులు. దేవ తలై యుందురేమో ! అట్లయినచో, ఆమె నాగకన్యయో ! విద్యాధర కన్యయో ! సిద్ధకన్యయో ! అయియుండనోపు. ఆహా ! ఇంతకాలమున కింతటి మనోహర గానమును జెవు లార వినఁగలిగితిమి” అని, పలికి, చెట్లచాటుననుండి, గానమును వినుచు, ఆనందించుచుండిరి.

“అమ్మా ! ఏల విసుగు విరామములేక తదేకదీక్ష మెయి వీణవాయించుచున్నావు” అని చెలి, రాకుమార్తెను మందలించినది.

“అట్లనకు, నా వీణాగానమునకు దేవి సంతోషించినది. నిన్నరాత్రి నాకు స్వప్నములో సాక్షాత్కరించి, ‘రాజకుమారీ ! నీ వీణాగానమునకు మెచ్చినాను. కొలదికాలమునకే నిన్ను విద్యాధర చక్రవర్తి వరియించి, వివాహమాడనున్నాఁడు, అని సెలవిచ్చినది.’” అని పలికి, రాజపుత్రిక సిగ్గుచే తలవంచు కొన్నది.

ఇంతలో ఆత్రేయుఁడు, జీమూతవాహనుని చెయిబట్టుకొని, ముందునకులాగి, తెచ్చి “ఇతఁడే ! దేవి, నీకు స్వప్నములోఁ దెలిపి, అనుగ్రహించిన విద్యాధర చక్రవర్తి” అని బలవంతముగా వారియెదుటకుఁ ద్రోసినాఁడు. వెంటనే మలయవతి దృష్టి జీమూతవాహనునిపైఁ బ్రసరించినది. ఆమెను అనురాగముతోఁ గూడిన లజ్జపైకొన్నది.

“రాజపుత్రీ ! దేవియొసంగిన వాక్కేగదా ! ఏల విభ్రాంతి నొందుచున్నదానవు?” అని జీమూతవాహనుఁడు మలయవతి నుద్దేశించి పలికినాఁడు.

చెలికత్తెయగు చతురిక, మలయవతిని అచ్చటి నుండి స్థలాంతరమునకుఁ బోవఁ దొందరపెట్టినది. రాజకుమార్తె చెలికత్తె మాటను దాటఁజాలక పోయినది.

ఒకకాలు ముందునకు మఱొక్కకాలు వెనుకకు వేయుచు, మలయవతి జీమూత వాహనుని సౌందర్యమును జూచుకొనుచుఁ బోయినది.

ఆమె పోవుచున్న దిక్కుననే, జీమూతవాహనుఁడు చూపు మరలించినాఁడు. ఆమె స్వరూపము సమగ్రముగా జీమూతవాహనుని హృదయఫలకము నందు హత్తుకొన్నది.

తదేక మనస్కుఁడై జీయుతవాహనుఁడు అందందుఁ జరియించుచు నొక వనగజమును జూచినాఁడు.

ఆ గజము చాల బలిష్ఠమైనది. తెల్లని కాంతితో నిండ్రుని ఐరావతమును బోలియుండెను. అది తుండముతో చందన వృక్షములను బెల్లగించుచుండెను. దాపుననుండు సరోవరములోని నిర్మలోదకమును తొండముతోఁ బూరించి, కుంభస్థలముపైఁ జల్లుకొనుచుండెడిది.

అప్పటికిఁ జాలప్రొద్దుపోయినది. తన స్నేహితుఁడు కందమూల ఫలాదులు కొనితేగా, జీమూతవాహనుఁడు మెల్లఁగా గృహోన్ముఖుఁడై నాఁడు.

మలయవతి, ఆనాఁడు దేవీమందిరమున జీమూత
వాహనుని జూచినది మొదలు, ఆమెహృదయము, ఆతనిపై
లగ్నమైనది. ఆమె విరహవేదన భరింపజాలకుండినది.

గంధర్వరాజు పేరు విశ్వావసువు. ఇతడు మలయ
వతి తండ్రి. రాజు, చెలికత్తెవలన సర్వము సమగ్రముగాఁ
దనపుత్రిక విషయమును గ్రహించినాఁడు. అన్నివిధముల
జీమూతవాహనుఁడు తగియుండుటచేత, విశ్వావసువు తన
కుమార్తెను, జీమూతవాహనున కీయఁదలంచినాఁడు. తన
యభిప్రాయమును కుమారునకు, భార్యకుఁ దెలిపినాఁడు.

కుమారుఁడు తండ్రి యుద్దేశమును గాదనఁజాలక
పోయెను కాని, కొంతసేపు దీర్ఘముగా నాలోచించి,
తండ్రి! మీయుద్దేశ్యమును కాదనఁ జాలను కాని, ఇంకొక
రహస్యము గలదు.

జీమూతవాహనుఁడు సద్వంశీయుఁడు రాజకులోచిత
విద్యాశాలి, సాహసవంతుఁడు. రాజనీతి విశారదుఁడు.
వినయ వివేకకాది సుగుణసంపన్నుఁడు, ఎవ్వరైనను
ఆతని రూపవిభవములందును, గుణశీలాదులందును గాదనఁ
జాలరు.

ఇతరుల కష్టములను జూచి సహింపనేరడు. ఇతరుల ప్రాణరక్షణార్థము, తుదకుఁ దనప్రాణమునైనను వీడఁజాలునంతటి సాహసవంతుడు. ఒకవేళ, మనబిడ్డను ఆయనకిచ్చి వివాహముగావించిన తరువాత, ఒకనిప్రాణము కొఱకుఁ దనప్రాణమును వదలునట్టి పరిస్థితి వచ్చినచో, అప్పుడు మన మలయవతి, గతియేమి కావలయునా? అని, నాసందేహము. అని సకారణముగా, కుమారుడు, తండ్రికి విన్నవించినాడు.

కుమారుడగు మిత్రావసువు పలికిన విషయమును గూర్చి, విశ్వావసువు దీర్ఘముగా నాలోచింపఁ సాగినాడు.

అట్టివానిని తనకుమార్తెకు భర్తగా నిర్ణయించుటయుఁ గూడ ప్రమాదకరమేనని ఊహించినాడు. ఏమైననుసరియే తనకుమార్తెను జీమూత వాహనునకీయ దృఢముగా సంకల్పించినాడు.

కుమారుడు తండ్రిమాటకు ఎదురుచెప్పలేక పోయినాడు.

ఒకనాడు సూర్యోదయము అయిన కొలఁదికాలమునకు మిత్రావసువు ఒకస్నేహితుని వెంటఁబెట్టుకొని,

నేరుగా, జీమూత కేతువు నివాసముచేయుచున్న ఆశ్రమము వైపునకు నడచినాడు.

అతని రాకను దూరమునుండి చూచి, జీమూత వాహనుడు వారికిఁజేయవలసిన సపర్యలను జేసినాడు.

మిత్రావసువు తానువచ్చిన కార్యమును దెలిపి, “మహారాజా ! గంధర్వరాజు, విశ్వావసువు, తనకుమార్తెను మలయవతిని మీకుమారుడగు జీమూతవాహనునకుఁ గూర్చి వివాహముసేయ సంకల్పించినారు.

“ఆసంకల్పముతో నన్ను మీదగ్గఱకు బంపినారు. నేను ఆ రాజేంద్రుని కుమారుడను. మీ అంగీకారమును దెలిసికొని, వెంటనే రమ్మని మాతండ్రిగారి ఆనతి” అని సయుక్తికముగా బలికినాడు.

ఆమాటల నాలకించి, జీమూత కేతువు పరమానంద భరితుడైనాడు.

సకుటుంబముగా జీమూత కేతువు “అయ్యా ! రాజ, కుమారా ! మీతండ్రిగారి సందేశము మాకు పరమసంతోషమును గలిగించినది. మీతో వియ్యమందుటకంటెను మాకు వేరేమియులేదు. మా యుద్దేశ్యము కంటెను దైవ

నంకల్పమే బలీయముగా నున్నది. అట్టిచో ఎవ్వరేమియుఁ జేయఁజాలరు గదా ! అని తనయంగీకారమును దెలిపెను.

౪

విద్యాధర చక్రవర్తియగు విశ్వావసువునకు భరింపరాని ఆనందము కలిగినది. తనసేవకులకు ఆనతి యిచ్చినాఁడు. వారు త్వరితగతిని నగరమును అలంకరించినారు.

నగర వీధులందు మంగళతోరణములు గట్టఁబడినవి. అందందు విశ్రాంతివేదికలు తీర్చఁబడినవి. పన్నీరు మంచిగంధమును గలిపి, నగరముఖ్య వీధులందు కలయంపి చల్లఁబడినది.

నగరమందలి స్త్రీపురుషులు వివిధాభరణములు ధరించిరి. నూతనవస్త్రములు దాల్చిరి. రాజకుమార్తె వివాహము అగుచో వారివారిండ్లలో కుభకార్యము జరుగుచున్నదని భావించిరి.

ఒక విశాలప్రదేశమున కల్యాణవేదిక నిర్మింపఁబడినది. నాలుగువైపుల పూలజాలెలు వ్రేలాడవేసిరి. అందు మిత్రాదులు ఉచితాసనముల నలంకరించి యుండిరి.

మంగళ తూర్యారవములు, దిక్కులు పిక్కటిల్లు
నంతటి నినాదముతో మ్రోగుచుండినవి.

పెండ్లికుమారునకు మంగళస్నానము జేయించి
నారు. దివ్యాభరణములు రత్నాల ఉంగరములు దాల్చి,
జేసిరి. శుభలగ్నమునందు వరుఁడు వివాహ వేదిక కడకు
వచ్చి కూర్చుండినాఁడు.

మలయవతికి చెలిక తైలు మంగళస్నానము జేయిం
చిరి. దుకూలవస్త్రములు గట్టఁబెట్టిరి. వివిధాభరణములు
నలంకరింపఁజేసిరి. కీల్జడవేసి అందు వివిధపుష్ప
మాలికలను గైచేసిరి.

మలయవతి పరిపూర్ణమగు లజ్జతో దివ్యసుందర
విగ్రహముగఁ దయారై నది. చెలిక తైలు వెంటరా మంగళ
వివాహ వేదికఁజేరి, సీతముపైఁ గూర్చుండి యుండెను.

అట్టియెడఁ బెద్దల యజ్ఞానుసారముగా జీమూత
వాహనుఁడు మలయవతి కంఠమందు మంగళసూత్రమును
విధివిహితముగాఁ గట్టినాఁడు.

ఇరువురు దోసిళ్లతో ముత్యాల తలఁబ్రాలు పోసి
కొన్నారు. గంధర్వ కాంతలు వధూవరులు చిరంజీవు

లుగా దీర్ఘ సౌభాగ్యవంతముగా, అనుకూల దాంపత్యముతో
వర్ధిల్లునట్లు పూలవాన వారిపైఁ గురియించిరి.

తల్లిదండ్రులు సంతోషమునఁ దేలియుండిరి.

ఆనాఁడు అడవి గౌరీ దేవ్యాలయమునందు వీణా
గానముచే దేవతను మెప్పించి, ఆమె ఇష్టానుసారము
జీమూతవాహనుని భర్తగాఁ జడయఁగలిగినందులకు మలయ
వతి చాల గర్వించినది. ఇంతకు దేవతల ఆశీర్వాచనము
గల వారి కెందును గొఱంత యుండదు గదా.

మలయవతి జీమూతవాహనులకు విద్యుక్తముగా
వివాహము జరిగినది.

బంధుమిత్రులు మంగళకార్యము ముగిసిన తరు
వాత ఎవరి గృహములకు వారు వెళ్లిపోయిరి.

మలయవతి కొంతకాలము భర్త గృహమునందే
యుండినది. నూత్న దంపతు లిరువురు సంతోషాంబుధి
నోలలాడుచుండిరి.

కాలము హాయిగా సంతోష సంభ్రమములతోఁ
గడిచిపోవుచుండినది.

ఒకనాఁడు జీమూతవాహనుఁడు, మిత్రావసువు
ఉబుసు పోకకై మలయపర్వతసాను ప్రదేశములందలి
పచ్చిక బయలుమీఁదఁ గూర్చుండి, యేదియో సంతోషముగా
ముచ్చటించుకొనుచుండిరి.

అట్టి సమయమున జీమూతకేతువు పంపున ఒక
భటుఁడు వచ్చి, జీమూతవాహనునకు నమస్కరించి,

“మన రాజ్యమును దుర్మార్గుఁడగు మతంగుఁడు
సైన్యసమేతముగా వచ్చి ముట్టడించి, సింహాసనమును
అక్రమించినాఁడు. ఏమి ఆజ్ఞ ?” అని నుడివినాఁడు.

బావమరదు లిరువురును ఒండొరులు ముఖావలోక
నము గావించుకొన్నారు.

ఆ సేవకుఁడట్లే నిలిచియుండెను. కొంతసేపటికి
మిత్రావసువు కండ్లెఱ్ఱ బారినవి.

“రాజకుమారా ! దుర్మార్గముగా సైన్యమును బురి
కొలిపి, రాజ్యము నాక్రమించిన, మతంగుని ఉపేక్షింప
రాదు. అతనికిఁ దగిన శిక్షగావించుటయే యుత్తమోత్త
మము” నీ యభిప్రాయమేమి అని సయుక్తికముగా
నుడివినాఁడు.

అందులకు జీమూతవాహనుడు తల పంకించినాడు. నిట్టూర్పు విడిచినాడు.

“రాజకుమారా ! సమస్తమును జక్కపరచునది. కాలము. దానికి అందఱము దాసులము. మతంగుని దుర్మార్గము, ఆతనినే త్రుంచును గాక ! మనము తొందరపడరాదు. అట్లు పడియు కాలప్రవాహమునకు ఎదురీదజాలము. గదా !” అని సమాధాన మొసంగినాడు.

మిత్రావసువు, తన బావమరది శాంతస్వభావము. నకు మిగుల సంతోషించినాడు. కాని, దుర్మార్గుడు పెచ్చు. పెరిగి పోవుచున్నపుడు చూచి యుపేక్షించుట వీరధర్మము. గాదుగదా యని, యాతడు చాలదూరము ఆలోచించినాడు.

భటుడు వారి సెలవు గైకొని వెడలిపోయినాడు.

ఆదినమెట్లో గడచిపోయినది.

ఆ మఱునాడు ఉదయమున బావమరుదు లిరువురు కాల్యకృత్యములు దీర్చుకొన్నారు. సాయుధపానులై నారు. నేరుగా వారు సముద్ర తీరమునకు వెడలిపోయినారు. సముద్రపుటలలు ప్రశాంతముగా నుండెను. గాలి చల్లగా వీచుచుండినది.

ఇరువురు సముద్రతీరమున నాసీనులై యుండిరి.

వారి ఎదుట కొంతదూరములో ఎమ్ముల కుప్ప తెల్లగా రాశిగానుండెను. అది దాదాపు ఒక కొండ ఆకారమును బోలియుండెను.

దానిని జూచినాఁడు జీమూతవాహనుఁడు. తన హృదయపేటికలో ఏదియో మెఱపువలె తళుక్కుమన్నది.

అప్పుడు మొగమెత్తించాచి, “రాజకుమారా! అదేమి చిన్న హిమాలయ పర్వతమువలె నున్నదే!” అని పలికెను. అందులకు మిత్రావసువు “అది పర్వతముగాదు, కాని పర్వతమును బోలియున్నది. గరుత్మంతునకు, నాగులకు చాలకాలమునుండి విరోధమనిన విషయము నీకుఁ దెలియునుగదా! ఆ విరోధమువలనఁ గలిగిన పర్వవసానమే ఆ రాశి. అది యెముకల రాశి.

“చాలకాలమునుండి నేటివఱకు గరుత్మంతుఁడు, నాగలోకమునుండి, వంతులప్రకారము నాగులను దెచ్చి, హాయిగా, విచ్చలవిడిగా ఇచ్చటికిఁ దెచ్చుకొని, భుజియించి పోవుచుండును. ఆతఁడు ఆ కాలమునుండి నాగులను జంపి, తినఁగా మిగిలిన ఎమ్ములు రాశిగా నేర్పడినవి.

అదియే మనకు పర్వతాకారముగా నగపడుచున్నది” అని పురాణ విషయమును పూసగ్రుచ్చినట్లు వివరించినాడు.

విన్నకొలది జీమూతవాహనుని హృదయము కంపించసాగినది. జాలి హృదయగోళములనుండి జాలు వారుచుండినది. ఆతడు విషయమును సంగ్రహపరచు కొలది ఆతని హృదయోద్వేగము మారుతమువలె సంచరింపసాగినది.

ఉన్నట్లుండి, జీమూతవాహనుడు “మిత్రావసువు, ఈ గరుత్మంతుడు ఇట్లు నాగులఁ జంపి తినుచున్నప్పుడు వారింపఁ మార్గార్థరము లేకపోయినదా ! దైవములేడా ! ధర్మాధర్మ విచారణసేయువారులేరా !” అని జాలిగాఁ బలికినాడు.

“రాజకుమారా ! ప్రాణముదీయుట కందఱును కర్తలే. కాని, ప్రాణదానమొసంగ నేరి తరమును గాదు గదా” ఇందులకు వారివారి పూర్వజన్మ సుకృత దుష్కృత ఫలమే కారణము కాని వేరు గాదు. వారి వారి పూర్వ విరోధమువలన ఇదంతయు జరుగుచున్నది. ” అని తనకుఁ దోచిన విషయమును దెలిపినాడు.

జీమూతవాహనుఁడు మార్గాంతరమును ఆలోచించుచుండెను.

౨౪

“ఆహా! కుమారా! నిన్నుఁ బాసి నేను ఈ లోకమున ఉణమైన నుండఁగలనా? నీవు ఈ దీనురాలికి కుమారుఁడవుగా నేల జన్మించితివి. ఈ మందభాగ్యురాలికి పుత్రుఁడవుగా నీవు జన్మించినందులకే నీకు అకాలమరణము సంప్రాప్త మగుచున్నది.

ఈ యాపదనుండి నన్ను నిన్ను రక్షించువారెవరు. నాగులపై గరుత్మంతునకు విరోధమును అంత మొందించువారే లేరా? ధర్మము లేదా? ఆ గరుత్మంతునికి మాత్రము దయాదాక్షిణ్యములు లేవా? పొట్టనిండించుకొనుటకు నాగులే కావలయునా? కుక్షింభరిత్వమునకు వలయు ఆహారమే కరువైననా? ఏదీ? నీ మొగమును ఒక్కసారి చూడనిమ్ము” అని కన్నులవెంట నీరు కారగా, బోరుబోరున, నాగమాత కుమారుని బట్టుకొని యేడ్చుచుండెను.

ఆ నాగమాత కుమారుఁడు శంఖచూడుఁడు. గుణవంతుఁడు. గాంధర్వ విద్యావినయ. సంపన్నుఁడు, తల్లికి

ఏకతనూభవుడు. వినయ వంతుడు. అట్టివాని వంతు వచ్చి నది. ఆతడు రేపు ఉదయము సూర్యుడు పొడుచునప్పుడు వధ్యశిలపై నెక్కియుండవలయును. అప్పుడు గరుత్మంతుడు వచ్చి, నియమము ప్రకారము ఆతనిని జంపి, తన ఊత్తును నివారించుకొనవలసి యుండెను.

అట్టి కుమారుడు తల్లి కన్నుదోయివెంట నిరంతరముగాఁ బ్రవహించు కన్నీటి జాలును వస్త్రముతోఁ దుడుచుచు “అమ్మా ! దుఃఖింపకుము. ప్రాణికి మరణము స్వభావసిద్ధము. మనము కాదనలేము. కాదన్నను పోవునది కాదు. కానున్నది కాకమానదు. ఎవరుచేసికొన్న దుష్కృతమో, సుకృతమో అప్పుడే వారు అనుభవించితీరవలయును. విధిని దాట నెవ్వరితరమునుగాదు. హరిహరారులు సైతము విధి త్రిప్పులకు లోనై వర్తించుచున్నారు. ఇక మన మెంతవారము.

“నీవు కుమారుని యందలి ప్రేమచే నిట్లు వాపోవు చున్నావు. నిజము ఆలోచించినచో తల్లి యెవరు, కుమారుడెవ్వడు” అని నయవాక్యములు బోధించుచు తల్లి నూరడించుచుండెను.

జీమూతవాహనుఁడు శంఖచూడుని హితోపదేశమును, నాగమాత పుత్రవాత్సల్యమును, నాగులకు జరుగుచున్న అపాయమును, గరుత్మంతుని దుర్మార్గమును విపులముగా గ్రహించినాఁడు.

ఆ మరునాఁడు సూర్యోదయముకాక పూర్వమే బావమరదికిఁగాని, భార్యకుఁగాని, తల్లిదండ్రులకుఁగాని తన యుదంతమును దెలియనీయక నేరుగా శంఖచూడుఁడు నిలువవలసియుండిన వధ్యశిల దగ్గఱకువచ్చి, శరీరమును ఒక వస్త్రముచేఁ గప్పికొని యుండెను.

ఇంతలో గజ్జుమని పెద్ద శబ్దము వినవచ్చినది. జీమూత వాహనుఁడు కన్నుదోయి పైకెత్తి చూచెను. అది గరుత్మంతుని రాకగా గమనించి, కదలక మెదలక హరి నామస్మరణచేసికొనుచు నిలుచుండియుండెను.

గరుత్మంతుఁడు రివ్వన వధ్యశిలపై నిల్చుండి యుండిన వ్యక్తిపై దుమికినాఁడు. తన వాడిగోళ్లతో ఆతని శరీరమును గ్రుచ్చినాఁడు. తన వాడిముక్కుతో ఆతని కంఠమును గ్రుచ్చి, గుండెను చీల్చి, వేడిరక్తమును గ్రోలుచుండెను.

నాగుల రక్తమునకు ఈ రాజకుమారుని రక్తము
నకు రుచిలో తేడా గమనించినాఁడు గరుత్మంతుఁడు.

అప్పటికి జీమూతవాహనుని ప్రాణము కొంచెముగా
నుండినది. అప్పుడు గరుత్మంతుఁడు తేరి పారఁజూచి
“నాయనా ! నీవు నాగుఁడవేనా ? కావా ! నీ యుదంతమును
దెలుపుము” అనిపలికినాఁడు.

జీమూతవాహనుఁడు తన విషయమును సమగ్ర
ముగాఁ దెలిపినాఁడు. తాను శంఖచూడునికి బదులుగా, గరు
త్మంతున కాహారముగానై న విషయమును దెలిపినాఁడు.

గరుత్మంతుఁడు జీమూతవాహనుని త్యాగబుద్ధికి
సంతసించినాఁడు. జీమూతవాహనుని బ్రదికించినాఁడు.
జీమూతవాహనుడు బ్రదుకుటయేగాక ఇఁకమీఁద నాగులను
జంపనని, గరుత్మంతునిచేత శపథము జేయించుకొన్నాఁడు.

గరుత్మంతుఁడు, జీమూతవాహనునకు దీర్ఘాయు
వొసంగి, తన మార్గమునఁ బోయెను.

పిల్లలారా ! చూచితిరా ! జీమూతవాహనుని త్యాగ
బుద్ధి. ప్రపంచము సుందరముగా, కల్యాణముగా నుండ
వలయునని, కల్పవృక్షముచే వరదానమును గొన్నాడు.
నాగులను రక్షించి, నాగలోకమును సుందరముగా, శోభాయ
మానముగా జేసినాడు.

సుందరం ఆనందదాయకముగదా !

Very Important Book for Students

ఇంగ్లీషు - తెలుగు డిక్షనరీ

BALASARASWATHI

Pictorial Medium Dictionary

English-English-Telugu

బాలసరస్వతీ

పిక్టోరియల్ మీడియమ్ డిక్షనరీ

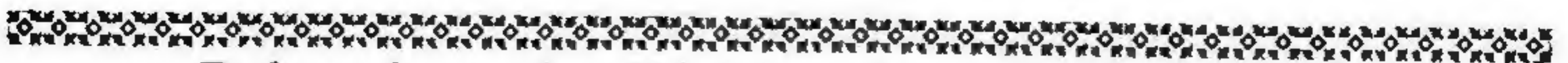
(ఇంగ్లీషు - ఇంగ్లీషు - తెలుగు)

విద్యకు, విజ్ఞానానికి, పరీక్షలో విజయానికి ఈ డిక్షనరీ ఉపయోగపడుతుంది

1000 పేజీలు : పూర్తి క్యాలిగ్రాఫ్ బైండు

మీడియం డిక్షనరీ ధర 9-0-0—జేం డిక్షనరీ ధర 4-8-0

బాలసరస్వతీ బుక్ డిపో, కర్నూలు, మద్రాసు-1.

Printed at the Weldun Press, Madras-21.

D

2

I

W

BCi

174125 B/M6

బాలసరస్వతి బుక్ డిపో ప్రచురణలు

బాలలకు బహుమంచి కథల పుస్తకములు

1. బాలనీతి కథలు	—	1 వ భాగము	0.50
2. బాలనీతి కథలు	—	2 వ భాగము	0.50
3. బాలనీతి కథలు	—	3 వ భాగము	0.75
4. వివేకానందస్వామి	—		0.62
5. రాజావ్రతాప సింహుడు	—		0.62
6. ఆంధ్ర భోజుడు	—		0.62
7. ఆంధ్ర మంత్రులు	—		0.62
8. ఆంధ్ర కేసరి	—		0.62
9. రవీంద్రనాథ ఠాగూర్	—		0.62
10. గౌతమ బుద్ధుడు	—		0.62
11. చక్రవర్తి శివాజీ	—		0.62
12. వీరసోదరులు	—		0.62
13. రామకృష్ణ పరమహంస	—		0.62
14. విశ్వనాథ నాయకుడు	—		0.62
15. వీరపురుషోత్తమ	—		0.62
16. రెండు రత్నాలు	—		0.62
17. దొరా దొంగ	—		0.62
18. సత్యం	—		0.62
19. శివం	—		0.62
20. సుందరం	—		0.62
21. మహాత్మాగాంధీ	—		1.00
22. శాంతిదూతలు	—		1.00
23. రత్న మంజూష	—		1.00
24. ధర్మ విజయము	—		1.12
25. వీరపాంచాలము	—		1.00
26. ఆంధ్ర కవులు	—		1.00
27. అప్పాజీ విజయము	—		1.00

బాలసరస్వతి బుక్ డిపో,

కర్నూలు - మద్రాసు-1 B C

మనమ ఫౌండేషన్ పుస్తకాల పరిశీలనావర్తిక

పుస్తకం సంఖ్య	TPLA125B146
పుస్తకం పేరు	మందరం
తారీఖు	30/10/24
ముందు లభ్య	yes
వెనుక లభ్య	yes
మొత్తం పేజీలు	37
విడ్డ సైజు పేజీలు	No
భాష పేజీలు	CI,BCI
లేఖ పేజీలు	No
తయారు చేసినది	VedaNathi.
పేజీలు విడదీసినది	VedaNathi.
స్కాన్ చేసినది	Ch. Ramya
పరీక్ష చేసినది	THASIN
పేజీలు సరిచూసినది	
బైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
పరిస్థితి	9000